

**ADRODDIAD BLYNYDDOL FFORWM MYNEDIAD
LLEOL 2023-2024
CYNGOR BWRDEISTREF SIROL**

Ysgrifennwyd y rhagair gan Gadeirydd y Fforwm Mynediad Lleol

O'r cychwyn cyntaf, roedd cyfarfod cyntaf Fforwm Mynediad Lleol newydd Rhondda Cynon Taf llawn brwdfrydedd. Mae ein haelodau yn cynrychioli ystod o ddefnyddwyr mynediad tir a defnyddwyr Hawl Tramwy Cyhoeddus, a chyda'i gilydd mae gyda nhw ystod eang o wybodaeth, profiad a rhesymau dros fwynhau byd natur. Mae'r rhain yn cynnwys ehangu hawliau mynediad, gwneud ein cefn gwlad a natur yn fwy hygyrch, codi a datrys problemau a gaiff eu profi gan farchogion a buddiannau sy'n gwrthdaro, e.e. llwybrau troed neu hen lwybrau troed a chilffyrdd a gaiff eu defnyddio gan gerddwyr, rhedwyr a beicwyr, beiciau/sgwteri trydan, marchogion a defnyddwyr cerbydau modur cyfreithlon a chyfrifol, a chael gwared ar rwystrau i fynediad i'r rhai â symudedd cyfyngedig, defnyddio cadeiriau olwyn, rhieni â chadeiriau gwrthio a phlant ifainc. Teimlaf, yn elfennol, fod aelodau a swyddogion y Cyngor yn credu bod hyrwyddo'r ased yma yn hollbwysig fel gwasanaeth ieuchyd naturiol ar gyfer iachâd meddyliol a chorfforol, lles, a mwynhad. Cafwyd cyfraniadau gan bawb, gydag awgrymiadau defnyddiol i'r Fforwm eu datblygu fel prosiectau a rhaglenni. Ymddengys bod yr ymchwiliad a'r ymchwil i ba ddulliau sydd ar gael i ddangos y manteision ieuchyd o gael mynediad at fyd natur o ddiddordeb arbennig i'r grŵp. Syniad arall i'w roi ar waith yw llunio a datblygu cyfeirlyfr o grwpiau ledled Rhondda Cynon Taf sy'n cymryd rhan weithredol mewn diddordebau lleol sy'n ymwneud â mynediad. Mae'r rhan fwyaf o'r materion perthnasol a godwyd mewn cyfarfodydd wedi'u hegluro gan y cyrff perthnasol, ac mae diweddariadau ar waith y garfan Hawliau Tramwy Cyhoeddus wedi'u rhannu â'r Fforwm. Mae angen egluro canllawiau a dehongliad penodol o'r Cynllun Teithio Llesol ynghylch defnydd marchogol a'r mater a godwyd ynghylch atalyddion beiciau modur.

Gan fod Hawliau Tramwy Cyhoeddus yn mynd i gael eu cynnwys yng nghynlluniau datblygu lleol awdurdodau lleol, cytunodd aelodau'r Fforwm Mynediad Lleol i gymryd rhan yn y broses ymgynghori ar Gynllun Datblygu Lleol Diwygiedig Rhondda Cynon Taf ac, ar adeg ysgrifennu'r adroddiad, maen nhw'n rhan o'r weithdrefn yma.

Ar ran y Fforwm, hoffwn ddiolch i Fforwm Mynediad Lleol Rhondda Cynon Taf a'r Garfan Cefn Gwlad am annog y mewnbwn a roddwyd gan aelodau'r Fforwm. Edrychwn ymlaen at fwrw ymlaen â'r uchod, yn ogystal â syniadau diddorol eraill y mae carfan Rhondda Cynon Taf yn eu hystyried sy'n berthnasol i gylch gorchwyl y Fforwm. Rydyn ni'n rhagweld blwyddyn gynhyrchiol a phleserus o'n blaenau. Diolch. Claire Brenton- Taylor 26 Ionawr 2024.

Cadeirydd – Claire Brenton-Taylor
Dirprwy Gadeirydd – Paul Ford

Aelodau o Gyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf:
Y Cynghorydd Ann Crimmings, Aelod o'r Cabinet ar faterion yr

Amgylchedd a Hamdden

Jason Bragg – Swyddog Hawl Tramwy Cyhoeddus ac
Ysgrifennydd y Fforwm Mynediad Lleol

Sarah Williams – Swyddog Gweinyddol Cefn Gwlad a
Hawl Tramwy Cyhoeddus

Timothy Phillips – Swyddog Mapiau Diffiniol

Gareth Henson – Rheolwr Cefn Gwlad

Aelodau Cyfoeth Naturiol Cymru:

Miki Miyata Lee – Pobl a Lleoedd, Uwch Swyddog

Andy Robinson – Arweinydd Tim, Pobl a Lleoedd

Cyfanswm Aelodau'r Fforwm Mynediad Lleol	18
Nifer yr aelodau sy'n cynrychioli defnyddwyr hawliau tramwy cyhoeddus neu fynediad i dir yn bennaf ar gyfer:	
Cerdded/rhedeg	10
Marchogaeth	3
Beicio	1
Cerbyd modur cyfreithlon a chyfrifol/defnyddwyr pob tir	2
Nifer yr aelodau sy'n cynrychioli perchnogion a meddianwyr tir mynediad neu dir y mae Hawl Tramwy Cyhoeddus yn bodoli drosto	3
Nifer yr aelodau sy'n cynrychioli buddiannau eraill, e.e. anawsterau mynediad	1
Nifer aelodau'r Cyngor a Chyfoeth Naturiol Cymru	6

Aelodau Gwirfoddol – Diddordebau a Sefydliadau

Mae aelodau ein Fforwm Mynediad Lleol hefyd yn gweithio gydag ystod o grwpiau, cymdeithasau a sefydliadau eraill, neu'u bod nhw'n cymryd rhan ynddyn nhw, neu mae gyda nhw ddiddordeb ynddyn nhw - gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i... Cymdeithas Ceffylau Prydain, Curvey Riders, Cymdeithas Gymunedol Cwm-bach, Rhondda Valley Runners, Sustrans, Cymdeithas Hanes Hirwaun, Tîm Achub Mynydd Aberhonddu, Coed Cadw, Cymdeithas Mannau Agored, Men's Shed Treorci, Cymdeithas Cominwyr ardal Taf-elái, Croeso i'n Coedwig, Cymdeithas Hyfforddiant Mynydda, Cyngor Mynydda Prydain, Cymdeithas Chwilio ac Achub De Cymru, Canolfan Awyr Agored Daerwynno, Grŵp Paths and Trails Ynys-y-bwl, Bonkers, Swyddog Llwybrau Troed Taf-elái, Muddy Boots RCT, RCT Marauders, Valeways, Llanharen Wimbles, Llwybrau Ceffylau Brynnau Taf-elái a Chyngor Cymuned Tonyrefail a'r Cylch.

Siaradwyr gwadd

Adrian Morgan – Swyddog Cynllunio Trafnidiaeth Strategol

Martyn Broughton a David Harris – Prosiect Croeso i'n Coedwig a Theithiau Cerdded y Parc Rhondda Cynon Taf

Gavin Bennet – Chwaraeon RhCT

Hyfforddiant/Ymgynghoriadau

Cyfoeth Naturiol Cymru – Strategaeth Hamdden Awyr Agored – Arolwg Ar-lein
Cyfoeth Naturiol Cymru a Phrifysgol Caerwenbir – Pobl yn y Dirwedd – hyfforddiant ar-lein gyda onlinesurveys.ac.uk
Ymgynghoriad ar Gynllun Datblygu Lleol Diwygiedig Rhondda Cynon Taf

Dyddiadau Cyfarfodydd

Dyddiadau'r cyfarfodydd:

14 Chwefror 2023, 14 Mawrth 2023, 18 Mai 2023, 17 Hydref 2023, 16 Ionawr 2024.

Gweithgareddau'r Cyfarfod

CYFARFOD UN	
Eitem	Gweithgarwch
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf / Cyfoeth Naturiol Cymru Cyflwyniadau byr	Cyflwynodd Aelod Cabinet Rhondda Cynon Taf, aelodau o staff Cyngor Rhondda Cynon Taf a chynrychiolwyr Cyfoeth Naturiol Cymru eu hunain.
Aelodau Newydd – cyflwyniadau	Cyflwynodd aelodau newydd eu hunain gan roi crynodebau o'u diddordebau a'r rhesymau dros fod yn aelodau o'r Fforwm.
Cyfoeth Naturiol Cymru – Rôl	Cafwyd sgwrs gan Miki Miyata-Lee am Ddatganiad Ardal a Themâu Cyfoeth Naturiol Cymru, Ardal Canol De Cymru a'i rôl yn y Garfan Pobl a Lleoedd a'i hawydd i gynnwys pobl leol. Darparwyd cyfeiriad y wefan.
Cyflwyniad i Hawliau Tramwy Cyhoeddus, gwaith y Fforwm a gweithdrefnau'r Fforwm Mynediad Lleol.	Cafwyd cyflwyniad llawn gwybodaeth gan Jason Bragg i gyflwyno Hawliau Tramwy Cyhoeddus, gwaith y Cyngor a rôl y Fforwm Mynediad Lleol. Cynhaliwyd sesiwn holi ac ateb ar ôl y cyflwyniad.
Sesiwn Holi ac Ateb	Roedd yr ymholiadau'n cynnwys y broses o ddiweddarau mapiau OS gydag Ardaloedd Mynediad Agored a Hawliau Tramwy Cyhoeddus. Darparwyd manylion Mapiau Data Cymru, a gaiff eu gweinyddu gan Gyfoeth Naturiol Cymru, ac eglurwyd y byddai'r Garfan Hawliau Tramwy Cyhoeddus yn diweddarau'r mapiau OS. Gofynnodd aelod o'r Fforwm, Claire Brenton-Taylor, am statws yswiriant ar gyfer Tir Mynediad Agored a chadarnhaodd Jason Bragg ei fod wedi rhoi manylion cwrdd y ddeddfwriaeth berthnasol a dolen we i gael mynediad at wybodaeth am dir.

	Awgrymodd Claire Brenton-Taylor y dylid cael “cyfeiriadur o Grwpiau a Sefydliadau perthnasol” a thrafodwyd a chytunwyd ei fod yn brosiect ochr ychwanegol dda posibl i'r aelodau. Ychwanegodd Cyngor Rhondda Cynon Taf y gallai gwybodaeth am Interlink a Chyswllt RhCT fod yn ddefnyddiol, darparwyd dolenni gwe. Trafodwyd pwysigrwydd cael tirfeddianwyr yn aelodau o'r Fforwm Mynediad Lleol a chadarnhawyd bod rhai aelodau yn dirfeddianwyr neu o gefndir ffermio. Codwyd a chytunwyd y dylid gwahodd siaradwyr gwadd i roi sylw i ymholiadau a materion ac i roi anerchiadau mewn cyfarfodydd. Gwnaed ymholiad i Gyngor Rhondda Cynon Taf ofyn a ellid gwahodd yr Adran Briffyrdd i roi sgysiau am eu polisi ar Ffyrdd wedi'u Mabwysiadu. Cytunodd Cyngor Rhondda Cynon Taf y byddai modd trefnu hyn.
--	--

CYFARFOD DAU	
Eitem	Gweithgarwch
Ethol Cadeirydd a Dirprwy Gadeiryddion	Esboniodd Jason Bragg o Gyngor Rhondda Cynon Taf y Broses. Etholwyd Claire Brenton-Taylor yn Gadeirydd a Paul Ford yn Ddirprwy Gadeirydd.
Prosiect Llwybr Mawr Morgannwg	Cyflwynodd James Walker fanylion y prosiect, y cynnydd hyd yma a'r camau nesaf. Rhannwyd dolen y wefan â'r grŵp Llwybr Mawr Morgannwg, www.valeofglamorgan.gov.uk/cy/Index.aspx
Eitemau ar yr agenda ar gyfer cyfarfod nesaf a godwyd gan aelodau gwirfoddol y Fforwm a Chyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf	Roedd y rhain yn cynnwys eglurhad gan yr Adran Briffyrdd o'u safbwynt ar rwystrau ar lwybrau i ddefnyddwyr nad ydyn nhw'n defnyddio moduron, Teithio Llesol, Croeso i'n Coedwig, Gweledigaeth Ynysybwl a Chyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf yn adrodd ar faterion ac ymholiadau ar Hawliau Tramwy Cyhoeddus, y newyddion diweddaraf am “Llwybrau'r Fro” a gwaith y Garfan Ceidwaid. Cyflwynwyd cwestiynau am deithio llesol ymlaen llaw er mwyn caniatáu amser ar gyfer ymateb ffurfiol.

CYFARFOD TRI	
Eitem	Gweithgarwch
Newyddion Diweddaraf am Deithio Llesol	Darparodd Adrian Morgan, Swyddog Cynllunio Trafnidiaeth Strategol, grynodedb o gynlluniau, prosiectau a materion Teithio Llesol drwy ddosbarthu taflenni, sydd ynghlwm wrth Gofnodion y Cyfarfod. Cafodd hyn ei ddilyn gan sesiwn holi ac ateb. Cododd aelod o'r Fforwm, Jay Kynch, bryderon am effaith anhygyrchedd i feicwyr ar y gwasanaethau bysiau yn lle trenau a gaiff eu darparu gan Trafnidiaeth Cymru. Cytunodd Cyngor Rhondda Cynon Taf i anfon neges at Trafnidiaeth Cymru a chynghorwyr Rhondda Cynon Taf i ofyn am resymau pam fod diffyg darpariaeth. Gofynnodd aelod o'r Fforwm, Debbie James, pam nad oedd marchogaeth wedi'i gynnwys yn y Cynllun Teithio Llesol. Cadarnhaodd Adrian Morgan ei ddealltwriaeth ond awgrymodd y dylid dilyn y canllawiau a'r dehongliad penodol.
Rhaglen 'Grow Rhondda' a Chroeso i'n Coedwig (W2OW)	Cyflwynodd aelod o'r Fforwm, Martyn Broughton, gipolwg ar y prosiect trwy rannu PowerPoint. Roedd y cyflwyniad yn egluro sut roedd gwaith y Mens Shed, Treorci, o fudd i iechyd meddwl y rhai a fu'n ymwneud â chreu gerddi cymunedol yn yr ardal ac roedd yn boblogaidd iawn ymysg yr aelodau, gyda syniadau ac anogaeth yn cael eu darparu ar gyfer symud y prosiect yn ei flaen. Roedd cyflwyniad PowerPoint ynghlwm â'r Cofnodion. Cafwyd sgwrs addysgiadol gan aelod o'r Fforwm, David Harris, ar brosiectau y mae'n gweithio arnyn nhw sy'n ymwneud â theithiau cerdded Croeso i'n Coedwig yn Rhondda Cynon Taf. Roedd yr aelodau yn ddiolchgar iawn am y cyflwyniad a darparwyd syniadau ac anogaeth ar gyfer symud y prosiect yn ei flaen.
Adrodd am broblemau Hawliau Tramwy Cyhoeddus	Siaradodd Sarah Williams, Cyngor Rhondda Cynon Taf, am y ffurflen 'Rhoi Gwybod' am broblemau sy'n ymwneud â hawliau tramwy cyhoeddus, sydd bellach yn fyw ar wefan y Cyngor. Mae'r cyfleuster newydd yn caniatáu defnyddwyr i lanlwytho ffotograffau o faterion a sut i ddangos yr union leoliad gan ddefnyddio map rhyngweithiol.

CYFARFOD PEDWAR	
Eitem	Gweithgarwch
Llwybrau'r Fro 2	Rhoddodd Jason Bragg, Cyngor Rhondda Cynon Taf, ddiweddariad trwy gyflwyniad PowerPoint o Llwybrau'r Fro 2, y Cynllun Gwella Hawliau Tramwy ar gyfer Rhondda Cynon Taf. Roedd copi o'r cyflwyniad ynghlwm wrth Gofnodion y Cyfarfod.
Gwasanaeth Bysiau yn lle trenau Trafnidiaeth Cymru – beiciau Y newyddion diweddaraf ar Deithio Llesol	Hyd yn hyn, ni dderbyniwyd unrhyw ymateb gan Trafnidiaeth Cymru na Chabinet Rhondda Cynon Taf ynglŷn â rhoi lle i feiciau ar y gwasanaethau bysiau yn lle trenau. Cytunodd Jason Bragg, Cyngor Rhondda Cynon Taf, i gymryd camau dilynol. Mynegodd aelod o'r Fforwm, Debbie James, ei theimladau y dylid rhoi mwy o bwyslais ar Ddefnydd Marchogol. Mynegodd Debbie ac Aelod o'r Fforwm, Peter Jones, bryderon hefyd ynghylch nifer yr atalyddion beiciau modur sydd mewn lle ar lwybrau ledled y sir nad ydyn nhw'n cydymffurfio â safonau cyfredol a gofynnodd beth yw polisi'r Cyngor ynglŷn â hyn. Eglurodd Jason Bragg, Cyngor Rhondda Cynon Taf, y polisi perthnasol ac awgrymodd Pete Jones fod hwn yn fater i'r Fforwm i'w ddilyn.
Cyfarfod Blynyddol Fforwm Mynediad Lleol Cymru Gyfan	Darparodd aelod o'r Fforwm, Bryan Meredith, adborth o'r cyfarfod a fynychodd. Roedd nodiadau wedi'u rhannu ymlaen llaw.
Y newyddion diweddaraf am wefan newydd Hawliau Tramwy Cyhoeddus	Rhoddodd y garfan Hawliau Tramwy Cyhoeddus ddiweddariad ar y wefan newydd sydd ar fin cael ei lansio. Cafwyd adolygiadau cadarnhaol gan y Fforwm o'r newidiadau a wnaed.
Tirlithriad Pen-rych/Gwahardd Tir Mynediad dros dro	Dosbarthwyd ymateb Cyfoeth Naturiol Cymru i gwestiynau a godwyd ynghylch y tirlithriad i Aelodau'r Fforwm cyn y cyfarfod yma.
Arolwg ar-lein Strategaeth Hamdden Awyr Agored Cyfoeth Naturiol Cymru	Dywedodd rhai aelodau eu bod nhw wedi cymryd rhan yn yr arolwg ar-lein.
Rheoliadau Diogelu Data Cyffredinol	Yn unol â Rheoliadau Diogelu Data Cyffredinol Diogelu Data, gofynnwyd i'r Aelodau gadarnhau a oedden nhw'n cytuno i rannu eu cyfeiriadau e-bost gyda'r Cadeirydd.
Gosod yr agenda	Roedd Jason Bragg, Cyngor Rhondda Cynon Taf, wedi gofyn i'r aelodau yn flaenorol i feddwl am feysydd gwaith blaenoriaeth, gyda golwg ar ddatblygu blaenraglen ar gyfer y Fforwm. Cafodd y syniadau canlynol eu rhannu: Awgrymodd Claire Brenton-Taylor greu cysylltiadau â Bwrdd

	iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg i fesur manteision mynediad i'r amgylchedd naturiol/cefn gwlad er mwyn gwella iechyd meddwl a chorfforol. Trafododd yr aelodau'r heriau o ddeall a mesur y manteision yma. Roedd yr awgrymiadau'n cynnwys rhagnodi cymdeithasol trwy feddygon teulu, holiaduron, cysylltu â phrosiectau iechyd presennol a chownteri nifer yr ymwelwyr.
	Soniodd Andy Robinson am waith y bartneriaeth Pwysau Iach a dywedodd y byddai'n cysylltu â nhw i drafod gyda'r Fforwm. Roedd ymchwil i rwystrau i fynediad am resymau iechyd yn syniad a godwyd gan Claire Brenton-Taylor i'r Fforwm fod yn rhan ohono. Bydd y mater yma'n cael ei drafod mewn cyfarfodydd yn y dyfodol. Awgrymodd Claire Brenton-Taylor y dylid llunio cyfeiriadur o grwpiau lleol, clybiau, sefydliadau, a phartion perthnasol eraill sy'n darparu neu'n cymeradwyo cyfleoedd i gael mynediad i'r amgylchedd awyr agored i wella iechyd meddwl a chorfforol. Awgrymodd yr aelodau gysylltu â Charfanau Twristiaeth RhCT a Chwaraeon RhCT am wybodaeth a chysylltiadau. Soniodd Martyn Broughton am ddefnyddio grwpiau cymunedol i gynnal a chadw llwybrau a chyfeirbwyntio a chyfeiriodd at waith a gaiff ei wneud gan wirfoddolwyr Croeso i'n Coedwig, y rhaglen y mae'n ei goruchwyllo. Gofynnodd Pete Jones a oedd gan Gyngor Rhondda Cynon Taf bolisi gwirfoddoli a holodd a oes modd i wirfoddolwyr wneud gwaith cynnal a chadw ar lwybr cyhoeddus ac a fydden nhw'n cael eu hyswrio gan y Cyngor. Eglurodd Jason Bragg y mae modd i'r Cyngor awdurdodi trydydd parti i wneud gwaith cynnal a chadw penodol ac y gallai gwirfoddolwyr gael eu hyswrio wrth wirfoddoli dan yswiriant grŵp neu sefydliad gwirfoddol. Gofynnodd Pete Jones a ellid rhannu cofnodion y Fforwm blaenorol gyda'r Fforwm presennol. Dywedodd Jason Bragg/Sarah Williams y bydden nhw'n ymchwilio i hyn. Gofynnodd Pete Jones a allai cynrychiolydd Chwaraeon RhCT fynychu pob cyfarfod. Cytunodd Cyngor Rhondda Cynon Taf i wneud y cais yma.
Adroddiad Blynyddol	Cytunodd Jason Bragg, Cyngor Rhondda Cynon Taf, i rannu detholiadau perthnasol o'r Rheoliad adrodd a Chanllawiau'r Fforwm Mynediad Lleol a gofynnodd a oedd unrhyw aelodau'n dymuno ysgrifennu'r adroddiad gan ei adael yn agored i'r aelodau fynegi eu diddordeb. Ar ôl y cyfarfod, cytunodd Claire Brenton-Taylor i ddrafftio'r adroddiad blynyddol at ddefnydd yr aelodau.

CYFARFOD PUMP	
Eitem	Gweithgarwch
Gwasanaeth bysiau yn lle trenau Trafnidiaeth Cymru – beiciau	Derbyniwyd ateb gan Trafnidiaeth Cymru ynghylch diffyg lle i feiciau ar wasanaethau bysiau yn lle trenau cyn y cyfarfod yma. Anfonwyd yr ateb i aelodau'r Fforwm dros e-bost. Yr esboniad a roddwyd oedd ni chaniateir beiciau ar fysiau newydd fel arfer oherwydd diffyg lle neu gyfleusterau i'w diogelu. Mae'r bysiau'n darparu mannau dynodedig ar gyfer cadeiriau olwyn a phramiau, sy'n cael blaenoriaeth dros fagiau/eitemau personol mawr eraill. Serch hynny, lle bo'n bosibl, mae modd cludo beiciau ar fysiau ond yn ôl disgresiwn y gyrrwr a fyddai'n ystyried y math o fws, amodau cyfreithiol, capasiti a diogelwch. Bydd Pete Jones yn drafftio ymateb i Trafnidiaeth Cymru yn gofyn am fwy o ystyriaeth i'r mater yma ar brosiectau yn y dyfodol.
Cofnodion Cyfarfodydd Blaenorol y Fforwm	Cadarnhau bod Cofnodion Cyfarfodydd y Fforwm Mynediad Lleol blaenorol wedi'u hanfon mewn e-bost i bawb, yn ôl y gofyn. Dylai adolygu'r Cofnodion Cyfarfodydd yma alluogi'r Fforwm Mynediad Lleol i ddod i'r casgliad bod yr holl gamau wedi'u cymryd neu benderfynu gwneud gwaith dilynol ar unrhyw fusnes heb ei orffen neu fwrw ymlaen ag unrhyw faterion o ddiddordeb.
Gwahoddiadau i achlysuron	Achlysuron y gwahoddwyd aelodau i'w mynychu: • Ail-feddwl Defnydd Tir • Presgripsiynu Cymdeithasol •
Llwybrau Cerdded Chwaraeon RhCT	Cafwyd sgwrs ddiddorol ac addysgiadol gan Gavin Bennet o Chwaraeon RhCT am y gwaith arloesol y mae ei garfanau wedi bod yn gweithio arno i fapio, ffilmio a digideiddio 40 o lwybrau cerdded yn Rhondda Cynon Taf. Mae modd gwyllo ffilmiau ar YouTube ac mae mapiau ar gael o'u gwefan. Mae ei garfan yn gweithio gyda Theithio Llesol i wneud gwaith tebyg gyda hysbyseb llwybrau'r Rhwydwaith Beicio Cenedlaethol, gan obeithio lansio hwn ym mis Ebrill 2024. Mae unrhyw waith pellach yn amodol ar y cyllid sydd ar gael. Awgrymodd Aelod o'r Fforwm, Debbie James, y byddai gan Gymdeithas Ceffylau Prydain ddiddordeb mewn cydweithio i ddogfennu llwybrau ceffylau – mae trafodaethau pellach i'w cynnal. Holodd Claire Brenton-Taylor a oedd unrhyw awdurdodau lleol eraill yng Nghymru wedi cymryd cyfrifoldeb tebyg, ac awgrymodd pe bai pob Cyngor yn cymryd rhan y gellid ceisio cyllid gan Lywodraeth Cymru. O ran yswiriant atebolrwydd cyhoeddus mae gan Chwaraeon RhCT ddarpariaeth i gynorthwyo.

Mynediad diogel i byllau dipio dŵr oer	Cododd aelod o'r Fforwm, Martyn Broughton, y cwestiwn ynghylch sut y gellid gwneud mynediad i byllau dipio dŵr oer ledled Rhondda Cynon Taf yn ddiogel, a gofynnodd Jason Bragg i Andy Robinson a yw Cyfoeth Naturiol Cymru wedi ymestyn Rhan 1 o ddarpariaethau 'tir mynediad' Deddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy i 'ddŵr mewndirol'. Y sefyllfa bresennol yw mai diwygiad mynediad arfaethedig gan Lywodraeth Cymru yw hwn ac nad yw wedi'i ddeddfu eto.
Cyfeirlyfr o sefydliadau â diddordeb	Cadarnhaodd aelod o'r Fforwm, Claire Brenton-Taylor, fod sefydliadau â diddordeb posibl yn cael eu rhestru. Pob aelod o'r Fforwm i gyfrannu at y cyfeiriadur fel prosiect parhaus. Mae gweithgor i'w sefydlu i ddatblygu hyn ymhellach. Awgrymodd Brian Meredith lunio ffurflen i gasglu'r wybodaeth yma.
Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig	Eglurodd Jason Bragg, Cyngor Rhondda Cynon Taf, nad oedd Polisi AW7 o'r Cynllun Datblygu Lleol yn cynnwys Hawliau Tramwy Cyhoeddus ond eu bod nawr i'w cynnwys. Gwahoddwyd aelodau'r Fforwm i gymryd rhan yn y broses ymgynghori, rhwng mis Ionawr a mis Chwefror 2024.

Eitemau eraill:

Derbyniwyd Crynodeb o Gynhadledd Fforwm Mynediad Lleol Cymru gan Carys Drew, Cyfoeth Naturiol Cymru, ac fe'i hanfonwyd at yr aelodau. Roedd y gynhadledd yn cynnwys:

- Dyfodol hamdden ar y tir y mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn gofalu amdano
- Y newyddion diweddaraf am God Cefn Gwlad gan Gyfoeth Naturiol Cymru, cafodd copïau o'r sleidiau eu darparu ar ôl y gynhadledd.
- Cynigion Llywodraeth Cymru ar gyfer diweddarau Rheoliadau Fforwm Mynediad Lleol a gafodd ei ddatblygu o dan y Rhaglen Diwygio Mynediad
- Y newyddion diweddaraf am y Cynllun Ffermio Cynaliadwy a Mynediad at gyllid i gefnogi gwelliannau mynediad.

Mae enghreifftiau o ble mae aelodau'r Fforwm Mynediad Lleol wedi ceisio dylanwadu a chynghori yn cynnwys:

- Tirlithriad ym Mhen-pych, Treherbert – lleihau'r cyfnod cau o chwe mis. Disgwylir canlyniadau arolygiad ac adroddiad terfynol gan y contractwyr Arup er mwyn gallu adolygu risgiau, gwaith posibl sydd ei angen a chostau cysylltiedig. Yn y cyfamser mae'r cyfnod gwahardd cau wedi'i ymestyn am chwe mis arall gan Gyfoeth Naturiol Cymru (hyd at 12 Gorffennaf 2024). Mae cais am ddiweddariadau rheolaidd/amserlen o gamau gweithredu arfaethedig wedi'i awgrymu gan Aelod o'r Fforwm, Bryan Meredith, fel bod modd monitro cynnydd yn ein cyfarfodydd.

- Croesfan Rheilffordd Cwm Cynon yng Nghwm-bach: Cyngori Trafnidiaeth Cymru nad oedd gât y groesfan reilffordd yn ddigon llydan i gadeiriau olwyn gael mynediad iddi. Anwybyddwyd cyngor, ac mae'r mater yn parhau i fod heb ei ddatrys.

Prosiectau'r gorffennol/presennol – Diweddariadau:

- Llwybrau a Theithiau'r Rhigos – dywedodd Jason Bragg fod arian a ddyrannwyd i'r prosiect yma'n cael ei ddargyfeirio i welliannau ym Mharc Gwledig Cwm Dâr gan nad oedd modd ei gyflawni yn ardal y prosiect gwreiddiol o fewn yr amserlen sy'n ofynnol gan arian Grant Galluogi Adnoddau Naturiol a Lles.
- Twnnel Aber-nant/Cwm-bach i Ferthyr Tudful – Ym mis Ionawr 2022, daeth Cyngor Bwrdeistref Sirol Merthyr Tudful yn Gyngor arweiniol ar gyfer y cynllun yma, a hyd yma nid yw wedi cael cadarnhad o gyllid i symud ymlaen ymhellach gyda'r cynigion. Hefyd, mae angen astudiaethau ac asesiadau pellach i fynd i'r afael â materion a godwyd gan etholwyr Cwm-bach.
- Twnnel Cwm Rhondda – Mae cynlluniau i ail-agor twnnel Blaen-cwm, Cwm Rhondda a Chwm Afan ar gyfer beicio a cherdded yn parhau. Ar 24 Chwefror 2024, cymerodd Cymdeithas Twnnel Cwm Rhondda berchnogaeth ar lain o dir i ddatblygu parc gwledig bach a chanolfan ymwelwyr ger mynedfa twnnel Blaen-cwm. Mae cynigion technegol yn cael eu datblygu ac mae ceisiadau am gyllid a grantiau pellach yn cael eu gwneud. Bydd angen caniatâd cynllunio ar gyfer gwaith cloddio bach i gael mynediad ym Mlaen-cwm a dechrau gwaith atgyweirio, ac yna ar gyfer mynediad ym Mlaengwynfi. Mae angen mynediad ar ddau ben y twnnel er mwyn dechrau ar y prif waith atgyweirio.